

Plan van aanpak

Versterking van toezicht en handhaving in het buitengebied

Den Haag, oktober 2018

Inleiding

De organisaties die zich bezig houden met toezicht en de handhaving in het buitengebied ervaren een toenemende druk op het gebied. Dit uit zich in een grotere recreatiedruk, maar ook in diverse vormen van overlast en criminaliteit, variërend van wild crossen, stroperij tot het dumpen van huishoudelijk en drugsafval. Men ervaart een groeiend takenpakket. Niet alleen handhaven zij in het kader van natuurdoelen en op overlastfeiten, ook worden zij geconfronteerd met problemen ten aanzien van de openbare orde en met zwaardere vormen van criminaliteit. Gelijktijdig ervaren zij toegenomen kosten. Indien door de handhavers (in deze context ook wel groene boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren) genoemd) wordt opgetreden, kunnen deze bovendien worden geconfronteerd met agressie en geweld. Dit onderwerp heeft de nodige politieke en maatschappelijke aandacht.

In het Algemeen Overleg over natuur op 8 maart 2018 is de toezegging aan de Tweede Kamer gedaan om te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak om de handhaving en het toezicht in het buitengebied te versterken. Als aftrap voor de invulling van het plan van aanpak is in het voorjaar van 2018 mede op initiatief van de Federatie Particulier Grondbezit (FPG) een ambtelijk werkbezoek georganiseerd. Vanuit de ministeries van JenV en LNV is een bezoek gebracht aan het Nationale Park de Hoge Veluwe waarbij het onderlinge gesprek is aangegaan. De bevindingen uit het werkbezoek zijn in afstemming met particuliere werkgevers (onder andere Natuurmonumenten, Jagersvereniging, FPG) uitgewerkt in dit plan van aanpak.

Met dit plan van aanpak willen we het toezicht en de handhaving in het buitengebied versterken, de illegale activiteiten in het buitengebied terug dringen en de veiligheid van de groene boa's vergroten.¹ Daarbij is van belang te vermelden dat het toezicht en de handhaving in het buitengebied een onderwerp is dat vele facetten kent en waar vele partijen bij betrokken zijn, waaronder ministeries, de politie, het Openbaar Ministerie, de provincies, gemeenten, omgevingsdiensten, landelijke inspecties, terrein beherende organisaties, wildbeheerseenheden, hengelsportorganisaties, landgoedeigenaren, jagers(verenigingen), maar ook bijvoorbeeld de bezoekers van de natuurgebieden. Dit plan van aanpak kent een verbinding met het Interbestuurlijk Programma (IBP), waarin de afspraak is gemaakt dat alle overheden zich inspannen voor een veiliger buitengebied. Vanuit de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen worden in het kader van het gezamenlijk bestuurlijk overleg in het kader van het IBP afspraken gemaakt over de uitvoering van de maatregelen die nodig zijn voor een veilig buitengebied.

Om de hierboven geschetste problematiek aan te pakken en beoogde doelstelling te bereiken is in het plan van aanpak een aantal acties opgenomen en wordt aangegeven wat dit betekent voor de rol, positie en het takenpakket van de groene boa. Dit plan van aanpak is een door de ministeries van JenV en LNV gezamenlijk opgesteld plan dat is afgestemd met de diverse betrokken partijen, zoals provincies en natuurbeheerders.

Verantwoordelijkheden

Zoals aangegeven zijn bij het toezicht en de handhaving in het buitengebied diverse partijen betrokken. Zij dragen hierbij ieder een eigen verantwoordelijkheid. Het toezicht en de handhaving in de buitengebieden vindt primair plaats door de eigenaar / beheerder van het terrein. Deze maakt ook de afweging welk niveau van toezicht en handhaving gewenst is en of daarbij behoefte is aan de inzet van boa's en welke maatregelen nodig zijn die zien op de veiligheid van deze boa's. Daarnaast vindt handhaving in de buitengebieden (openbare ruimte) plaats door de politie. De inzet van de politie wordt, met inachtneming van de landelijke prioriteiten, bepaald in de lokale

---

¹ Het plan van aanpak richt zich echter niet op alle aspecten die met de geschetste problematiek verbonden zijn. Zo richt een separate interbestuurlijke werkgroep zich bijvoorbeeld op de vraag hoe om te gaan met de kosten voor het opruimen van drugsafval.

driehoek.² Provincies hebben onder meer tot taak om het overleg tussen alle bevoegde gezagen die VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)-taken uitoefenen in de leefomgeving te organiseren. Het ministerie van JenV draagt verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein van de openbare orde en veiligheid en de criminaliteitsbestrijding en voor het stelsel van buitengewoon opsporingsambtenaren. Het ministerie van LNV is verantwoordelijk voor het stelsel inzake (handhaving van) de natuurwetgeving.

Hoewel de verantwoordelijkheden van de diverse betrokken partijen over het algemeen duidelijk zijn, ontwikkelt de in het kader van de uitwerking van dit plan van aanpak in te stellen werkgroep een 'landschapskaart', een netwerkanalyse waarin rol, taken en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen zijn uitgewerkt. Deze kaart zal benut kunnen worden om de actiehouders van en overige betrokkenen bij de verschillende maatregelen te benoemen en elkaar daar ook op aan te kunnen spreken, en daarmee de samenwerking te versterken.

Feiten, cijfers en analyse

De buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) zijn bevoegd voor een bepaald domein. Het domein dat voor het toezicht en de handhaving in het buitengebied met name van belang is betreft het zogeheten domein II 'Milieu, welzijn en infrastructuur'. Tot het domein behoren boa's in dienst van bijvoorbeeld gemeenten, provincies en omgevingsdiensten, maar ook van de Inspectie Leefomgeving en Transport, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en Rijkswaterstaat. Uit de cijfers van Dienst Justis volgt dat in domein II op dit moment ca. 2500 akten (groene en niet groene boa's) geregistreerd staan.³ Het aantal geregistreerde boa akten in het domein is de afgelopen jaren geleidelijk teruggelopen, komende van ongeveer 3000 boa akten in 2011.

Uit de cijfers van Dienst Justis volgt dat er van de circa 2500 boa akten in domein II, inclusief de vrijwilligers⁴, ca. 460 groene boa akten geregistreerd staan bij particuliere werkgevers. Daarnaast zijn er boa's in het buitengebied in dienst bij bijvoorbeeld Staatsbosbeheer, gemeenten, provincies en de omgevingsdiensten. Ten aanzien van de aantallen groene boa's werkzaam voor particuliere werkgevers zijn gegevens bekend uit 2015 en gegevens uit juli 2018. Het overzicht laat zien dat zich in die periode een lichte daling heeft voorgedaan, die echter niet voor alle werkgevers geldt. De verwachting is daarbij overigens dat als teruggekeken zou kunnen worden naar 2011 een sterkere daling te zien zou zijn geweest, evenredig met de daling voor het gehele domein II.

---

² De sturing op de politieke milieutaak wijkt daarbij af van de sturingsconcept binnen de Nationale Politie. Om de thematische benadering van milieu te realiseren wordt er binnen het regionale bestuurlijke bestel gebruik gemaakt van de strategische milieukamer (SMK) en een landelijke milieukamer (MK).

³ Dit betreft het aantal door Dienst Justis geregistreerde akten. Hierbij is geen rekening gehouden met bijvoorbeeld het aantal als boa werkzame uren. De handhavingstaak maakt voor onder meer de groene boa vaak maar een deel uit van het takenpakket.

⁴ Deze vrijwilligers zijn onbezoldigd (alleen onkostenvergoeding) verbonden aan bijvoorbeeld een jacht- of visvereniging en doen het boa-schap er op vrijwillige basis bij.

Categorie private groene werkgever*	Aantal geregistreerde boakten/werkgevers 2015	Aantal geregistreerde boakten/werkgevers 2018
Bos- en natuurterreineigenaren - Natuurmonumenten	91/1	79/1
Bos- en natuurterreineigenaren – Landschappen	66/12	73/12
Bos- en natuureigenaren – overige particuliere eigenaren (inclusief Dunea en waternet)	160/62	193/61
Sportvissers	101/8	77/8
Jagers / wildbeheereenheden/ jachtcombinaties	71/57	40/32
TOTAAL	489	462

* Bron: Dienst Justis.

De daling heeft zich, zoals de tabel laat zien, in de genoemde periode met name voorgedaan bij sportvissers en de jagers en wildbeheereenheden. Werkgevers van de boa's geven aan dat in ieder geval de toegenomen kosten voor de boa opleiding en het feit dat de opleidingseisen niet aansluiten bij de praktijk van de groene boa hierbij een rol spelen. Een aantal jaren geleden is -in nauw overleg met de werkgevers- in het domein II een systeem van permanente her- en bijscholing ingevoerd, waarbij de boa's in plaats van een vijfjaarlijks examen nu vier modules in vijf jaar moeten behalen. Naast kosten voor de opleiding zijn aan de status van buitengewoon opsporingsambtenaar ook andere kosten verbonden, bijvoorbeeld voor de training inzake geweldsbeheersing, een aansluiting op het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en de aanschaf van bonnenboekjes. Indien door de boa werkgever de beschikking over een portofoon is gewenst, zijn ook daar kosten aan verbonden. De toegenomen kosten voor de boa opleiding worden in het algemeen als voornaamste oorzaak genoemd voor het afnemende aantal boa's. De stijging in de kosten zou ertoe hebben geleid dat met name kleinere werkgevers afzien van het opnieuw aanstellen van een boa op het moment dat een boa bijvoorbeeld met pensioen gaat.⁵ Daarnaast hebben grotere werkgevers er ook voor gekozen om de boa-bevoegdheid bij een kleiner aantal medewerkers te concentreren, die zo meer uren ten behoeve van hun handhavende taken ter beschikking krijgen. Hoewel het aantal boa's hierdoor afneemt, blijft in dit laatste geval het totaal aantal uren dat beschikbaar is voor handhaving op peil.

Ook de kans dat een groene boa (in een toenemende mate) geconfronteerd kan worden met geweld, wordt door de werkgevers genoemd als een reden dat het voor hen moeilijker wordt om boa posities te vullen. Daarbij geldt overigens dat er geen landelijk beeld is van het aantal incidenten waar groene boa's bij betrokken zijn. Uit navraag bij een aantal werkgevers van groene boa's blijkt dat deze organisaties enkele malen per jaar worden geconfronteerd met fysiek geweld jegens de groene boa's.

Naast het knelpunt van een afnemend aantal boa's als gevolg van toegenomen kosten geven de boa werkgevers ook aan dat de samenwerking met bijvoorbeeld de politie drempels kent. Doordat de politie is georganiseerd vanuit basisteams en het grondgebied van de boa werkgever soms meerdere basisteams omvat, is het bijvoorbeeld soms lastig om een aanspreekpunt te vinden en afspraken te maken. Ook de kostprijs waartegen de politie portofoons met aansluiting op C2000 aan de groene boa's ter beschikking kan stellen, ervaren de werkgevers als te hoog.

⁵ Ook de vergrijzing wordt genoemd als mogelijke oorzaak voor de daling.

Maatregelen

Hierboven is reeds weergegeven dat de in het kader van de uitwerking van dit plan van aanpak in te stellen werkgroep een 'landschapskaart' zal ontwikkelen, een netwerkanalyse waarin rol, taken en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen zijn uitgewerkt.

Naast deze algemene maatregel kunnen de in beeld gebrachte maatregelen in vier categorieën worden ingedeeld: 1. capaciteit, 2. opleiding, 3. uitrusting, en 4. samenwerking.

1. Capaciteit

Maatregelen:

- De ministeries van LNV en JenV zetten de subsidieregeling ter tegemoetkoming van de toegenomen kosten de komende twee jaren (tot 2020) voort;
- De bij het plan van aanpak betrokken partijen geven richting hun achterban meer aandacht aan de mogelijkheden tot het sluiten van samenwerkingsconvenanten;
- De ministeries van JenV en LNV gaan in overleg met de werkgevers van de groene boa's na of er mogelijkheden zijn en behoefte is aan flexibelere manieren om boa's aan te stellen;
- De bij het plan van aanpak betrokken partijen brengen in kaart in hoeverre preventieve maatregelen en het meer actief benutten van de aanwezigheid van de bezoekers een bijdrage kan leveren aan het terugdringen van illegale activiteiten in het buitengebied.⁶

Toelichting:

Er zijn de afgelopen jaren reeds enkele maatregelen in gang gezet om tegemoet te komen aan de daling van de capaciteit van de groene boa's. Door de ministeries van LNV en JenV is een gezamenlijke subsidieregeling ontwikkeld waarbij de werkgevers een tegemoetkoming kunnen aanvragen voor de toegenomen kosten voor de opleiding en de verplichte aansluiting op het CJIB.

Ook hebben verschillende boa werkgevers, vaak regionaal, het initiatief genomen tot het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten waardoor boa's ook op het terrein van andere boa werkgevers bevoegd zijn tot handhaving.⁷ Dit leidt tot een effectievere aanpak die niet wordt gehinderd door fysieke grenzen, en ook kan op deze manier een 'boa-pool' worden ingericht waar de aangesloten werkgevers uit kunnen putten. Zo kunnen twee kleinere werkgevers gaan werken met één fulltime boa in plaats van twee deeltijd boa's, hetgeen een kostenvoordeel oplevert terwijl de capaciteit voor handhaving in uren gelijk blijft. Bij grootschaliger handhavingsacties kan de beschikbare capaciteit van de werkgevers bovendien worden gebundeld.

In een aantal andere boa domeinen is het mogelijk om boa's in te huren, bijvoorbeeld om hiermee tegemoet te komen aan inzet op piekuren. Het ministerie van JenV gaat in overleg met de werkgevers van de groene boa's na of er ook bij hen behoefte is aan flexibelere manieren om boa's aan te stellen.

Overigens denken wij dat een uitbreiding van de capaciteit maar beperkt effectief is. Handhaving en toezicht in het buitengebied is door de uitgestrektheid van de terreinen van nature lastig. Groene boa's opereren over het algemeen zelfstandig. We zullen dan ook, naast versterking van de handhavingscapaciteit, met name kijken naar de mogelijkheden tot versterking van de samenwerking met de politie. Op deze samenwerking wordt hieronder bij punt 4. verder ingegaan. Ook gaan we na in hoeverre preventieve maatregelen of bijvoorbeeld het meer actief benutten van

---

⁶ Zo roept de provincie Noord-Brabant haar inwoners reeds op het buitengebied in de gaten te blijven houden. Wie denkt dat er iets niet in de haak is, kan tegen lokaal tarief bellen met een speciaal telefoonnummer. De melding gaat naar één van de instanties die samenwerken in het handhavingsteam van Brabant. Bij de verdere uitwerking van deze maatregel zal ook gebruik worden gemaakt van de inzichten uit het programma Keurmerk Veilig ondernemen Buitengebied van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), alsook van de inzichten uit ervaringen op andere beleidsterreinen.

⁷ <https://rtvrondevenen.nl/artikel/35946992/gezamenlijk-toezicht-tegen-overlast-in-buitengebied>

de signalen van bezoekers een bijdrage kan leveren aan het terugdringen van illegale activiteiten in het buitengebied. Hier is met name een rol weggelegd voor de provincies.⁸

2. Opleiding

Maatregelen:

- De boa-examencommissie milieu geeft uitwerking aan de wens tot maatwerk in de inhoud van de opleidingen;
- De ministeries van JenV en LNV bezien in overleg met de examencommissie en met de boa-werkgever of het mogelijk en wenselijk is om meer differentiatie aan te brengen in de omvang (bv verkort) van de opleiding.

Toelichting:

De groene boa's zijn over het algemeen werkzaam in het Domein Milieu, welzijn en Infrastructuur (Domein II). In dit domein zijn zoals aangegeven ook boa's met een andere taakstelling actief. De af te leggen examens en de daaraan verbonden opleiding zijn daarmee voor een deel breder dan de werkpraktijk van de groene boa. Hoewel een deel van deze kennis en vaardigheden geldt dat deze voor alle boa's van nut zijn, wordt door de werkgevers van de groene boa's aangegeven dat dit voor een aantal boa's niet motiverend werkt. Voor een deel van de groene boa's, met name die in particuliere dienst, geldt bovendien dat zij actief handhaven op een beperkt aantal strafbare feiten, bijvoorbeeld op artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht, dat betrekking heeft op het betreden van een eigen terrein. De vraag komt op, hoe deze beperkte inzet zich verhoudt tot de breedte van de opleiding.

De groene boa's zijn vertegenwoordigd in de Examencommissie Milieu.⁹ Dit heeft ertoe bijgedragen dat het meer specifieke deel van de examens reeds op de groene boa's is en verder wordt gericht. Op dit moment wordt de vierde en laatste module ontwikkeld, waarin met name de nadruk komt te liggen op specifieke doelgroepen. De ministeries van JenV en LNV gaan in overleg met de examencommissie in beeld brengen of voor de boa's die actief handhaven op een zeer beperkt aantal strafbare feiten een uitgebreide opleiding noodzakelijk moet worden geacht. Hierbij geldt overigens als uitgangspunt dat hiermee geen afbreuk moet worden gedaan aan de bekwaamheid van boa's.

3. Uitrusting: communicatie- en geweldsmiddelen

Maatregelen:

- De Nationale Politie gaat kijken naar het tarief dat nu aan gelieerden wordt doorbelast voor de C2000 portofoons en naar een overgangsregeling tussen het tarief dat in het verleden gold en het kostendekkende tarief. In de tussentijd wordt ook onderzocht of gelieerden via andere mogelijkheden de beschikking kunnen krijgen over de gewenste verbinding met de meldkamer;
- De ministeries van JenV en LNV gaan in overleg met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW) na of (en onder welke voorwaarden) de particuliere groene boa's toegang kunnen krijgen tot gegevens uit de BRP en de RDW;
- Het ministerie van JenV brengt met de Nationale politie, het Openbaar Ministerie en de werkgevers van de groene boa's nader in beeld onder welke voorwaarden toekenning van geweldsmiddelen aan de groene boa's noodzakelijk wordt geacht. Het vereiste van noodzakelijkheid blijft het uitgangspunt bij de eventuele toekenning van geweldsmiddelen.

---

⁸ Overigens zijn onder meer door de provincies Noord-Brabant en Gelderland nog recent aanvullende middelen ter beschikking gesteld om het toezicht in het buitengebied te versterken.

⁹ Tot voor kort had Natuurmonumenten zitting in de commissie. Staatsbosbeheer heeft dit overgenomen en vertegenwoordigt nu de groene boa's.

Toelichting:

Het is primair aan de werkgever van de groene boa om te zorgen voor een goede uitrusting, met inbegrip van communicatiemiddelen. Op een aantal aspecten kunnen ook andere partijen daarbij van betekenis zijn.

Het is in verband met de veiligheid van groot belang dat er een goede verbinding is met de politie op het moment dat de groene boa geconfronteerd wordt met geweld. Portofoons spelen hierbij een belangrijke rol. Ook de communicatie tussen boa's onderling wordt door portofoons gefaciliteerd. De politie hanteert een gelieerdenbeleid ten aanzien van portofoons die zijn aangesloten op het C2000 netwerk. Deze portofoons kunnen tegen kostprijs aan gelieerden, waaronder ook boa's, ter beschikking worden gesteld. Een belangrijk element van deze portofoons is de zogeheten noodknop, waarmee direct contact gelegd wordt met de meldkamer en ook de locatie van de boa meteen zichtbaar is. In het verleden werden deze portofoons door de politie om niet of tegen zeer geringe kosten beschikbaar gesteld aan de boa's. De politie heeft nu een uniform kostendekkend tarief vastgesteld, hetgeen ten opzichte van de eerdere situatie tot hogere kosten voor de gelieerden leidt. De werkgevers geven aan dat de kostprijs die aan portofoons met een aansluiting op het C2000 netwerk verbonden is voor hen te hoog is. De minister van JenV heeft de Nationale Politie verzocht om te kijken naar het tarief dat nu aan gelieerden wordt doorbelast voor de C2000 portofoons en naar een overgangsregeling tussen het tarief dat in het verleden gold en het kostendekkende tarief. In de tussentijd wordt ook onderzocht of gelieerden via andere mogelijkheden de beschikking kunnen krijgen over de gewenste verbinding met de meldkamer.

Het geven van toegang tot gegevens van de Basisregistratie Personen (BRP) en de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) kan een bijdrage leveren aan de veiligheid van de groene boa, omdat deze daarmee kan vaststellen met welke persoon hij in zijn optreden te maken heeft. Toegang tot deze gegevens is toegestaan voor overheidsorganen en voor instanties die een algemeen belang dienen. De ministeries van JenV en LNV gaan in overleg met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW) na of (en onder welke voorwaarden) de particuliere groene boa's toegang kunnen krijgen tot gegevens uit de BRP en de RDW.

Het toepassen van geweld met gebruik van een gewelddmiddel is een bevoegdheid die in beginsel alleen toekomt aan de gewapende macht van de overheid (de krijgsmacht) en de politie. Derhalve worden slechts in uitzonderlijke gevallen gewelddmiddelen aan anderen toegekend. Mede vanuit de doelstelling van de Wet wapens en munitie (WWM) wordt een restrictief beleid gehanteerd. Ook boa's kunnen slechts in sommige gevallen (bij aangetoonde noodzaak) en onder specifieke voorwaarden beschikken over gewelddmiddelen. Voor de boa's in domein II betreft dit handboeien, wapenstok, pepperspray, surveillancehond en/of een vuurwapen. De bevoegdheid om te kunnen beschikken over deze gewelddmiddelen kan worden toegekend door de minister van Justitie en Veiligheid indien de noodzaak daartoe is aangetoond.¹⁰ De minister wordt daarbij geadviseerd door de toezichthouder en direct toezichthouder op de boa's. Er is geen aanleiding deze procedure aan te passen. In een aantal gevallen is er onduidelijkheid gebleken over de afwegingen die in deze procedure worden gehanteerd. Om deze onduidelijkheid in de toekomst te voorkomen brengt het ministerie van JenV met de Nationale politie, het Openbaar Ministerie en de werkgevers van de groene boa's nader in beeld onder welke voorwaarden toekenning van gewelddmiddelen aan de groene boa's noodzakelijk wordt geacht. Ook hierbij speelt mee dat de uitgestrektheid van de buitengebieden en het vaak solitaire optreden van de groene boa van bijzondere invloed is. Het vereiste van noodzakelijkheid blijft het uitgangspunt bij de eventuele toekenning van gewelddmiddelen.

4. Samenwerking

Maatregelen:

---

¹⁰ In juni van dit jaar is aan de boa's van Staatsbosbeheer de bevoegdheid toegekend om bij de uitoefening van hun bevoegdheden naast de handboeien ook van de korte wapenstok gebruik te maken. Zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-33997.html>.

- De betrokken partijen maken afspraken over de taken die van de groene boa in het buitengebied mogen worden verwacht, onder meer in relatie tot de samenwerking met de politie.
- De betrokken partijen maken afspraken over het hanteren van een helder aanspreekpunt bij de politie voor de groene boa's aangaande samenwerking, ook ingeval het terrein meerdere basiseenheden omvat.
- De betrokken partijen inventariseren knelpunten in de informatie-uitwisseling tussen de politie en de groene boa's, en nemen deze waar mogelijk weg.

Toelichting:

Hiervoor is reeds aangegeven dat bij de handhaving en het toezicht in het buitengebied diverse partijen zijn betrokken. Boa-werkgevers hebben de mogelijkheid om onderling de samenwerking aan te gaan. Ook de samenwerking tussen de groene boa's en de politie is verder van bijzonder belang. De praktijk laat zien dat de samenwerking in veel gevallen goed verloopt¹¹, maar in een aantal gevallen zeker beter kan. De boa kan een aantal strafbare feiten ten aanzien van met name natuurwetgeving handhaven, maar fungeert daarnaast tevens als ogen en oren voor de politie waar het andere strafbare feiten betreft. De aanwezigheid van boa's kan bovendien een preventieve werking hebben. Zoals aangegeven leeft bij de boa werkgevers het gevoel dat de boa's mede als gevolg van de soms lastige afstemming nu taken uitvoeren die niet tot hun takenpakket behoren.

Het is van belang dat de groene boa's beschikken over een aanspreekpunt bij de politie waarmee zij in gesprek zijn over de onderlinge samenwerking. Bij de provincies ligt, in de rol van 'groene regisseur', in dit kader een belangrijke taak waar het gaat om de coördinatie van de samenwerking.¹² In het kader van de samenwerking is de uitwisseling van informatie ook van belang. De groene boa's, politie en andere samenwerkingspartners stellen elkaar, binnen de mogelijkheden die de wet- en regelgeving daartoe biedt, de informatie beschikbaar die ten goede kan komen aan de effectiviteit van het gezamenlijk optreden dan wel de veiligheid.

Slotconclusie, uitvoering en verdere uitwerking

Met de maatregelen uit dit plan van aanpak beogen de betrokken partijen het toezicht en de handhaving in het buitengebied te versterken. Cruciaal daarbij lijkt niet zozeer een uitbreiding van de handhaving capaciteit, maar een verdere versterking van de samenwerking. Ook gaat aandacht uit naar de opleiding en uitrusting van de boa.

Een aantal van deze maatregelen brengen we binnen afzienbare termijn in uitvoering. Andere maatregelen vragen nog om verdere uitwerking. De uitvoering en verdere uitwerking zal vorm krijgen onder begeleiding van een werkgroep, in ieder geval bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken ministeries, de werkgevers van groene boa's, de Nationale politie, het Openbaar Ministerie en de provincies. Bij de uitvoering en uitwerking zal ook verbinding worden gezocht met het Interbestuurlijk Programma (IBP), waarin de afspraak is gemaakt dat alle overheden zich inspanssen voor een veiliger buitengebied.

---

¹¹ De samenwerking krijgt bijvoorbeeld vorm in gezamenlijke handhavingsacties, ook in het kader van de aanpak van ondermijning. Zie bijvoorbeeld <http://www.dvhn.nl/drenthe/Legertje-boa%E2%80%99s-speurt-naar-afval-in-natuur-22076358.html>
<https://www.bd.nl/brabant/invallen-in-drugspanden-west-brabant-zijn-opmaat-voor-meer-om-voorspelt-tientallen-interventies~a2a7666c/>

¹² Zo wordt thans uitwerking gegeven aan het voornemen om in samenspraak met het Interprovinciaal Overleg (IPO) een beweging in gang te zetten om per provincie een tactisch platform c.q. coördinatiepunt in te richten. Dit vorenbedoelde gremium is dan de plaats waar een structureel overleg tussen de werkgevers van de groene boa's, bestuur en politie kan plaatsvinden .